

Türkiye ile Romanya arasında 12 ilkkânun 1941 tarihinde akit ve imza edilen Ticaret ve Tediye Anlaşmalarıyla merbutlarının tasdiki hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı: 30 . IV . 1942 - Sayı: 5096)

No.
4208

Kabul tarihi
24 . IV . 1942

BİRİNCİ MADDE — Türkiye ile Romanya arasında 12 ilkkânun 1941 tarihinde akit ve imza edilen Ticaret ve Tediye Anlaşmalarıyla merbutları kabul ve tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

25 nisan 1942

TÜRKİYE İLE ROMANYA ARASINDA TİCARET ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Romanya Krallığı Hükûmeti, iki memleket, arasındaki ticari mübadeleleri inkişaf ettirmek arzusu ile müteahhis olarak aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır:

Madde — 1.

Merbut A, B ve C listelerinde sayılan Türkiyemensheli emtia işbu Anlaşmanın mer'iyeti müddetince bu listelerde her madde için tahsis edilen kontenjanlar hududu dahilinde Romanya'ya ithal edilecektir.

Bu listelerde sayılan Romanya mensheli emtia işbu Anlaşmanın mer'iyeti müddetince mezkûr listelerde her madde için tahsis edilen kontenjanlar hududu dahilinde Türkiye'ye ithal edilecektir.

Yukarıda zikri geçen listelerin her birinde sayılan Türk ve Romen emtiası birbiriyle mübadele edilecektir.

Madde — 2.

İki Hükûmet, birinci maddede mezkûr listelere gösterilen kontenjanlar hududu dahilinde, malların fiilen duhulü için lâzımgelen ithal müsaadelerini bilâ tehhür vermeyi taahhüt ederler.

Madde — 3.

İşbu Anlaşmanın mer'iyet mevkiine konmasından sonra sevkedilecek malların, iki memleket salâhiyettar makamata tarafından verilecek bir menşe şahadetnamesini haiz olmaları lâzımdır.

Kıymetleri 50 türk lirasını yahut 5250 ley'i tecavüz etmeyen emtia menşe şahadetnamesini haiz olma mecburiyetinden istisna edilecektir.

Madde — 4.

İki memleket arasında yapılan ticari mübadeleattan mütevellit matlubat bugünkü tarihte imza

edilen Türkiye - Romanya Tediye Anlaşması hükümlerine tevfikân tesviye olunacaktır.

Madde — 5.

İki memleketten birisinde A, B ve C listelerinde münderiç emtiadan başka malların da sürümü imkânı veya işbu listelerde münderiç malların satılması için daha büyük imkânlar tahassül ettiği takdirde, iki Hükümet bu listelerin genişletilmesi veya bunlarda münderiç kontenjanların çoğaltılması zımında yapılacak talepleri hayırhahlıkla tetkik edeceklerdir.

Madde — 6.

Bugünkü tarihte imza edilen Anlaşmaların tatbikına mütedair bilûmum meseleleri hal ve fasletmek vazifesiyle mükellef bulunacak ve bilâhara tâyin edilecek olan iki Hükümet mümessillerinden müteşekkil bir Türk - Romen muhtelit Komisyonu ihdas edilecektir.

Bu komisyon her defa icap ettikçe, komisyondaki murahhas heyetler reislerinden biri veya diğeri tarafından vâkı olacak talep tarihinden itibaren 15 günlük bir müddet içinde toplanacaktır.

Muhtelit Komisyon aynı zamanda iki memleket arasındaki emtia mübadelelerinin vaziyetini tetkik etmek ve geçen müddet zarfındaki ticari muamelâtın revişine, ticari müvazenelerin mütevazin olup olmadıklarını görmek üzere, nezaret eylemek vazifesiyle mükellef olacaktır. Mübadelelerin muvazenesi bozulmak alâmetleri gösterdiği takdirde komisyon bu muvazenenin tekrar teesüsü için alınması lâzım gelen tedbirleri Hükümetlerin tasvibine arzeyecektir.

Aynı veçhile, komisyon, Türkiye ile Romanya arasındaki mübadelâtın hacmini tevsi için ahzı kendisince lüzumlu telâkki edilen tedbirleri teklif eyleyebilecektir.

Hususi ahvalde, iki murahhas hayetin Reisleri, yapılacak teklifler hakkında muhabere yolundan anlaşabileceklerdir.

Madde — 7.

9 teşrinisani 1939 tarihinde imzalanmış olan Türk - Romen modus vivendisi işbu Anlaşmanın mer'iyet müddeti zarfında tatbik mevkiinde kalmakta devam edecektir.

Madde — 8.

İşbu Anlaşma, 1 sonkânun 1942 tarihinde mer'iyete girecek ve bu tarihten itibaren bir sene müddetle muteber olacaktır.

Ankara'da iki nüsha olarak, 12 ilkanun 1941 tarihinde tanzim edilmiştir.

M. C. Açıkalm

Ion Christu

A - Listesi

<i>Türk emtiyası:</i>	Ton	<i>Romen emtiyası:</i>	Ton
Pamuk	5 000	Benzin	45 000
Bakır	1 000	Temizlenmiş gaz	33 000
Palamut hulâsası	1 000	Motorin	43 000
Palamut	2 500	Mazot	6 000
Tiftik	300		
Zeytinyağı	500		
Kreozot	300		
Balkyağı	100		

B - Listesi

<i>Türk emtiyası:</i>	T. L.	<i>Romen emtiyası :</i>	T. L.
Pamuk ve üstüpi döküntüleri	300 000	Her nevi orman mahsulleri (yemiş sandığı imaline mahsus tahta, şeker sandığı imaline mahsus tahta, kibrit imaline mahsus ağaç, inşaat kerestesi, ağaç kundura çivisi, kontrplâk tahtası, parke tahtası, ilâh)	1 500 000
İpek döküntüleri	100 000	Sellüloz	300 000
Paçavra	200 000		
Küçük hayvan derileri	300 000		
Kendir	400 000		
	<u>1 300 000</u>		<u>1 800 000</u>

C - Listesi

<i>Türk emtiyası:</i>	T. L.	<i>Romen emtiyası :</i>	T. L.
Zeytin	450 000	Kimyevi ve ispençiyari maddeler (soda, karbonat ve bikarbonat dö sudlar, karpit, kloridrik asit, klor, ilâh).	1 900 000
Tütün	450 000	Cam ve camcılık mamulâtı	1 000 000
Balık	600 000	Elektrik malzemesi, çini ve porselen maddeler	100 000
Kuru ve yaş yemiş (fındık, kestande, badem, fıstık, kuru üzüm, incir, hurda, portakal, mandalina ve saire gibi)	1 000 000	Sair emtia	700 000
Kitre	150 000		
Sair emtia	150 000		
	<u>2 800 000</u>		<u>3 700 000</u>

TÜRKİYE İLE ROMANYA ARASINDA TEDİYE ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Romanya Krallığı Hükûmeti iki memleket arasındaki ticari mübadelelerden mütevellit tediyeleri kolaylaştırmak arzusu ile aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır :

Madde — 1.

Romanya menşeli malların bedeli, tediyesi meşrut meblâğın Türkiye C. Merkez bankasına yatırılması suretiyle tesviye olunacak ve mezkûr banka işbu meblâğı Romanya Millî bankası namına açılacak ve Türk lirası üzerinden yürüyecek olan faizsiz yeni bir câmi hesabın matlubuna kaydedecektir.

Şayet Türk borçlunun borcu Türk lirası veya Ley'den gayri bir para ile muharrer bulunuyorsa, tahvili tediye yapıldığı gün Türkiye C. Merkez bankası tarafından tatbik edilen resmî rayiç üzerinden yapılacaktır.

Madde — 2.

Türkiye menşeli mallar bedeli, tediyesi meşrut meblâğın Romanya Millî bankasına yatırılması suretiyle tesviye olunacak ve mezkûr banka işbu meblâğı Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası namına açılacak ve Ley üzerinden yürüyecek olan faizsiz yeni bir câmi hesabın matlubuna kaydedecektir.

Şayet Romanyalı borçlunun borcu Ley veya Türk lirasından gayri bir para ile muharrer bulunuyorsa, tahvili tediye yapıldığı gün Romanya Millî bankası tarafından tatbik edilen resmî rayiç üzerinden yapılacaktır.

Madde — 3.

Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası ve Romanya Millî bankası kendilerine yapılan teslimata ait tahsil ihbarnamelerini günü gününe birbirlerine gönderecekler ve birinci madde ile ikinci maddede derpiş olunan hesaplardaki mevcudatın mahsubuna tevessül edeceklerdir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasının tahsil ihbarnameleri meblâğı Türk lirası olarak, Romanya Millî bankasının tahsil ihbarnameleri meblâğı Ley olarak göstereceklerdir. Bundan başka tahsil ihbarnameleri alacaklılara ait meblâğın tediyesini mümkün kılmak için muktazi bütün meşruhatta ihtiva edeceklerdir.

Bir alacak Türk lirası veya Ley'den gayri bir para ile muharrer bulunduğu takdirde bu meblâğ dahi yukarıda mevzuubahis ihbarnamelerde gösterilmiş bulunacaktır.

Mukabil hesabata matlup bakiyesi mevcut oldukça, tahsil ihbarnameleri tediye emri şeklinde telâkki edilecektir.

Madde — 4.

Alacaklılara tediye Türkiye'de, Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası ve Romanya'da Romanya Millî bankası tarafından her memleketin Millî parası üzerinden ve birinci ve ikinci maddelerde derpiş edilen hesapların zimmetiyle ve teslimatın tarih sırasını takip etmek suretiyle ifa olunacaktır.

Madde — 5.

Âkit iki memlekette biri menşeli olup diğer tarafın arazisinde kurulmuş sergi ve panayırda teşhir edilen veya satılan malların bedeli, bu mahsulâtın ithaline ve satışına panayır ve sergilerin kurulduğu memleket kanunlarına müsaade edilmiş olmak şartıyla kliring yolundan ve teslimatın tarih sırasına tabi olmaksızın tesviye olunacaktır.

Madde — 6.

İki Hükümetten her biri bütün tediye vecibelerini bu Anlaşma hükümlerine göre ifa eylemeğe ithalâtçı ve ihracatçıları mecbur kılmak için kendi tarafından alınması lâzımgelen bütün tedbirleri ittihaz edecektir.

Madde — 7.

İki memleket arasında yapılan ticari mübadelelerden mütevellit olup Romanyalı ihracatçıların Türkiye'deki mümessillerine borçlu buldukları masraf ve komisyonlar ve gene Türkiye'li ihracatçıların Romanya'daki mümessillerine borçlu buldukları masraf ve komisyonlar teamüle uygun ve iktisaden muhik olmak şartıyla kliring yoluyla tesviye edileceklerdir.

Madde — 8.

Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası ve Romanya Millî bankası işbu Anlaşmanın muntazaman işlemesini temin için icabeden teknik usuller hakkında aralarında mutabakat temin edeceklerdir.

Madde — 9.

Şurası mısarrahtır ki, işbu Tediye Anlaşmasının ticari mübadelelere ait hükümleri yalnız iki memlekettten biri menşeli olup diğer memlekette dahili istihlâke tahsis edilmiş ve vergi ve resimleri ödenmiş olarak diğer memlekete bilfiil ithal edilmiş bulunan mallara aittir.

İşbu Anlaşmanın hükümleri transit ticaretine tatbik olunmaz.

Madde — 10.

İşbu Anlaşmanın inkızasında, diğer memleket nezdinde lehine bir bakiye kalmış olan memleketin ithalâtçıları bu bakiye itfa olununcaya kadar ithalât bedellerini işbu Anlaşma hükümlerine tevfikân tesviyeye devam edeceklerdir. Kezâlik kredi ile ithal edilmiş bulunan mal bedelleri de işbu Anlaşma hükümlerine tevfikân tesviyeye devam olunacaklardır.

Borçlu Taraf yukarıda mevzu bahis ithalâtı mümkün kılmak için, bu günkü tarihli Ticaret Anlaşmasına merbut B ve C listelerinde, lüzumlu munzam kontenjanların itasma müsaade edecektir.

Madde — 11.

İşbu Anlaşma bu günkü tarihle imzalanan Ticaret Anlaşmasının lâyenfek bir cüzünü teşkil edecek ve aynı müddetle mer'î olacaktır.

İşbu Anlaşma 1 ikinci kânun 1942 tarihinde me'riyete girecektir.

Ankara'da Fransızca, iki nüsha olarak, 12 birineikânun 1941 tarihinde tanzim edilmiştir.

M. C. Açıklan

Ion Christu

Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası :

25 . IV . 1942 ve 1/748

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası :

25 . IV . 1942 ve 4/185

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları :

Cilt Sayfa

23 102

24 142,171,213,232,233:236